

SPORTCHILAR FAOLIYATI DAVOMIDA XORIJIY TILLARNING O'RNI VA AHAMIYATI

Ulug'bek Ergashev

O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti Farg'ona filiyali o'qituvchisi

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada sportchilar faoliyatida xorijiy tillarni o'rni va ahamiyati haqida soz borgan. Xorijiy tillarni biladigan sportchilar va murabbiylar jurnalistlar bilan yaxshiroq muloqot qilishlari va ularning chiqishlari, yutuqlari va rejaları haqida ma'lumot berishlari mumkin ekanligi ko'plab faktlar orqali yoritib berilgan.

Kalit so'z: globallashuv, tasavvur, fikrlash, tasavvur, fan, siyosat, sport, madaniyat, san'at, dunyoqarash, siyosat, iqtisod, ijtimoiy hayot.

АННОТАЦИЯ

В данной статье говорится о роли и значении иностранных языков в деятельности спортсменов. Тот факт, что спортсмены и тренеры, владеющие иностранными языками, могут лучше общаться с журналистами и предоставлять информацию о своих выступлениях, достижениях и планах, подтверждается многими фактами.

Ключевые слова: глобализация, воображение, мышление, воображение, наука, политика, спорт, культура, искусство, мировоззрение, политика, экономика, общественная жизнь.

ABSTRACT

This article talks about the role and importance of foreign languages in the activities of athletes. The fact that athletes and coaches who know foreign languages can better communicate with journalists and provide information about their performances, achievements and plans is highlighted by many facts.

Key word: globalization, imagination, thinking, imagination, science, politics, sport, culture, art, worldview, politics, economy, social life.

KIRISH

Hozirgi vaqtda chet tillarini o'rganish zamonaviy inson hayotining muhim jihati hisoblanadi. Chet tili bizga boshqa mamlakatlar madaniyati va urf-odatları bilan tanishish imkoniyatini beradi, fikrlash, tasavvur va xotirani rivojlantirishga yordam beradi. Uning bilimlari davlatlarning hayotning ko'plab sohalarida (fan, siyosat, sport,

madaniyat, san'at va boshqalar) bir-biri bilan samarali o'zaro ta'siri uchun zarurdir. Hozirgi kunda chet tilini bilish kasbiy kompetentsiyaning shartlaridan biridir.

Hozir dunyoda globallashuv jarayoni – gibrid jahon madaniyatining vujudga kelishi, milliy an'analarning qorishishi, xalqlar o'rtasidagi hamkorlikning kuchayishi kuzatilmoqda. U kishilar hayotining eng xilma-xil jabhalari – dunyoqarashi va dunyoqarashi, siyosat va iqtisod, ijtimoiy hayot va ishlab chiqarish, fan va ta'lim, madaniyat va san'at, din va til, sport va boshqalarning birlashishi va birligida namoyon bo'ladi.

Jahon globallashuvi va integratsiya jarayonlari hayotimizning barcha jabhalarida madaniyatlararo aloqalarning jadal sur'atlarda kuchayishiga olib keldi. U maktab va universitet almashinuvi, olimlar uchun stajirovkalar, xalqaro konferentsiyalar, qo'shma korxonalar, turistik sayohatlar, ko'rgazmalar, ekskursiyalar, sport musobaqalari va boshqalar kabi madaniyatlararo muloqot holatlarini o'z ichiga oladi. Shunday qilib, chet tillarini bilishga muvaffaqiyatli moslashishning muhim shartidir. ijtimoiy makonda muhim ahamiyat kasb etadi.

Chet tillari bir necha sabablarga ko'ra sportda muhim rol o'ynaydi:

1. Muloqot: Sportda xalqaro musobaqalar va xalqaro hamkorlik umumiy. Chet tillarini bilish sportchilar, murabbiylar, ma'murlar va boshqa ishtirokchilarga turli mamlakatlardagi hamkasblari, raqiblari va tashkilotchilari bilan samarali muloqot qilish imkonini beradi.

2. Mashg'ulotlar va ko'rsatmalar: Turli mamlakatlardan kelgan ko'plab sportchilar va murabbiylar umumiy maqsadlarga erishish uchun birgalikda ishlaydi. Chet tillarini bilish sizga ko'rsatmalar, taktikalar va trening strategiyalarini yaxshiroq tushunish imkonini beradi, bu esa jamoaviy ishning yanada samarali bo'lishiga yordam beradi.

3. Muloqot: Xalqaro sport tadbirlari ko'pincha butun dunyo bo'ylab ommaviy axborot vositalarining e'tiborini tortadi. Xorijiy tillarni biladigan sportchilar va murabbiylar jurnalistlar bilan yaxshiroq muloqot qilishlari va ularning chiqishlari, yutuqlari va rejaları haqida ma'lumot berishlari mumkin.

4. Madaniy tushuncha: Chet tillarini bilish sportchilar va murabbiylarga turli mamlakatlarning madaniy xususiyatlarini yaxshiroq tushunish va moslashishga yordam beradi. Bu madaniyatlararo hamkorlikni mustahkamlash va turli millat sportchilari o'rtasida do'stona munosabatlarni o'rnatishga yordam beradi.

Chet tili bir necha sabablarga ko'ra sportchilar mahoratini dunyo mamlakatlari bilan almashishda muhim ahamiyatga ega:

1. Muloqot: Chet tilini bilish sportchiga mashg'ulotlar, musobaqalar va almashinuvlar vaqtida boshqa mamlakatlardagi hamkasblari bilan samarali muloqot

qilish imkonini beradi. Bu aloqalarni oʻrnatish, tajriba almashish va oʻqitishning yangi texnika va yondashuvlarini oʻrganishga yordam beradi.

2. Madaniy farqlarni tushunish: Har bir mamlakatning oʻziga xos sport anʼanalari, uslublari va yondashuvlari mavjud. Chet tilini bilish sportchiga boshqa mamlakatlarning madaniy xususiyatlarini va sport qadriyatlarini yaxshiroq tushunishga yordam beradi, bu esa koʻnikmalarni chuqurroq va samaraliroq almashishga yordam beradi.

3Xalqaro musobaqalarda ishtirok etish: Koʻplab sportchilar xalqaro musobaqalarda qatnashish va oʻz mamlakatini xalqaro maydonda namoyish etishga intiladi. Chet tilini bilish sportchiga tashkilotchilar, raqiblar va muxlislar bilan yaxshiroq munosabatda boʻlishga yordam beradi, shuningdek, aloqa oʻrnatish va uzoq muddatli hamkorlikni oʻrnatish imkoniyatlarini oshiradi.

4. Taʼlim va malaka oshirish: Chet tili sportchi uchun nafaqat faol faoliyati davomida, balki undan keyin ham foydali boʻlishi mumkin. Chet tilini bilish xalqaro taʼlim dasturlari, murabbiylik kurslari va xorijda ishlash imkoniyatlariga yoʻl ochadi. Umuman olganda, chet tilini bilish imkon beradi.

Shuni taʼkidlash kerakki, har bir sportning oʻziga xos iboralari va norasmiy atamalari mavjud boʻlib, ularning koʻpchiligini hech qanday lugʻatda topib boʻlmaydi. Qizigʻi shundaki, professional sport terminologiyasida sport turiga qarab koʻchma maʼnoda yoki bir vaqtning oʻzida bir nechta maʼnoda qoʻllaniladigan koʻplab soʻzlar mavjud.

Masalan, avtosportda "lugʻatsiz" iboralar koʻpincha "groove" (eng yaxshi, eng samarali aylanish traektoriyasi) yoki "terilgan" (avtomobilni yaxshi boshqarish) ishlatiladi. Qizigʻi shundaki, koʻp narsa ingliz tilining xilma-xilligiga ham bogʻliq: AQShda bizga tanish boʻlgan futbol turi "futbol" deb ataladi, ammo "futbol" soʻzi tuxum shaklidagi toʻp bilan oʻralgan oʻyinga nisbatan qoʻllaniladi, dunyoning qolgan qismida Amerika futboli deyiladi. Ammo amerikaliklar oʻyinning yangi nomining muallifi emas edilar, lekin "futbol" soʻzini bir vaqtlar "«soccer»" deb atagan inglizlardan olishgan, bu qisqartmada "futbol" jargon nomini beradi. Ingliz tilini oʻzlashtirgan sportchilar uchun G.V. Julkevskoyning "English for athletes" kabi ajoyib kitoblari nashr etilgan. Oxford University Press nashri barcha futbol ishqibozlarini "Futbol uchun ingliz tili" darsligi bilan xursand qilganini ham qayd etish mumkin. Yu.L. Uspenskiyning qishki sport turlari boʻyicha ruscha-inglizcha lugʻati eʼtiborga loyiq va boshqa koʻplab adabiyotlar. Yuqoridagilardan kelib chiqib xulosa qilishimiz mumkinki, har qanday chet tilini, shu jumladan, ingliz tilini ham oʻrganish qatʼiyatli, mashaqqatli, kundalik ishdir. Ammo har qanday ishda, jumladan, chet tilini oʻrganishda eng muhim komponent motivatsiya va maqsaddir. Aynan shu ikki komponentning mavjudligi ingliz tilini oʻrganishdagi muvaffaqiyatni

kafolatlaydi, bu esa har qanday sportchining martaba o'sishida oldinga siljishida mumhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. Кристал Д. Английский язык как глобальный. М., 2002.
2. Бахурова Е.П. Учим английский язык. М., 2016.
3. Уилер М., Томпсон Д. Оксфордский словарь английского языка. Oxford University Press, 2016.